Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Summulae dialecticae - Cod. Ettenheim-Münster 137

Herele, David

[S.l.], [18. Jahrh.]

Theses logicae

urn:nbn:de:bsz:31-111525

Visual Library

ESES LOGICÆ

Primus numerus hic appositus à dextra folium significat. 2dus à ipso numerus in folio annotatus iuxta geluficas.

Actus mentalis sive practicus i.e. circa quod habitus ille practicus versatur, ut in illud fiat artificialis 2. sub n. 2
1. inducat: actus à forte i.e. ipsa fit artificialis introducenda: totum id quod ex actu forti et mentali resultat recte vocatur opus illius artis vel fieri.

Logica i.e. fieri pure practica, et ad alios finis (22 39) 20 37)
moralis, id unum simplicis notitia. Illius actus (26 48) 28 46.)
mentale id est voces, neque res, neque res rationis, neque 3. 5.) 5. 7. 26. 10)
illetq humanus, sed operatus in ei ut dirigibiles, 7. 13) 9. 16.
2. quod operatus abstrahunt à rectitudine et prauitate 9. 17.
actus forte i.e. ipsa rectitudo operationis. Reactus
attributionis desumendi ex intentione artificis 14. 26.)
qua talis artifex i.e. tali rei appellatur. Vade actus
attributionis Logicæ sunt 2da et 3tia mentis 15. 27.)
operatio recta siquidem sumatur bene generaliter dicitur
crendi, ac deinde iudicandi, ut id cuiq; fuerit accipi.

Denominatio est generalis affectio subiecti ad hic separabilis
Dividitur in puram infectam, puram extectam, et mixtam.
28.51. Pura infecta est, cuius fra est inexistit subiecto.
Pura extecta est, cuius fra est extra subiectum. Mixta
denique est, cuius pars fra est inexistit subiecto, pars non inexistit. 3.
30.54. Pars non est id, quod ego principalis significat et petit cum
31.57. aliis partibus in recto iudicari de toto, neque id, quod
est ipso subiecto totius ut quod, sed id, quo solo non possito
32.58. ceteris attamen possitis, non intelligitur cum possito toto, cuius
partes in vestigamus. Vade

44.88. Forma semper est toti denominationi infecta,
48.96. non vero toti denominato. Non potest dari nouum
denominatum attamen nouum praeter toti denominationi infecta, potest
51.101. sed dari denominatum mixtum et nouum, etsi fra de nouum
possito non sit subiecto denominationis inexistens. denominatum 4.
46.92. effectus a denominatione differunt ex sola diuersitate,
54.107. qua partes iudicantur. ja identitas est, qua summatim
denominat quod dicitur a parte rei. Tertium uero
ibid. 2do identitas realis simplex est, qui accipit secundum
aliquod denominatum quaerentur a cognitione.

Ex ai hypothesi impossibili sequuntur gradationes 39.75.
n̄ semper aequales, sed unus membrum gradatim ub. 76.
unis quoq; sequitur ut implicitè, alterum explicitè:
unus ~~intè~~, alterum intè, radix ut ex qua
deducit una, n̄ i. addit radix ex qua deducit 39.77.
altera. ut hypothesis aliqua sit impossibilis, ~~sit~~ 40.78.
geometrice gradatim fuerit. hypothesis impossibilis, ex qua
utrumq; membrum gradationis sequitur intè, (aequalis 41.82.
n̄ est utilis, dicunt à li. sq. aequalis, quo autem
gradationis radix intta et forte expresse ponit 40.79.
in geometria.

Hypothesis impossibilis n̄ est gratis ficta, sed 40.80.
assumpta in hunc finem, ut ex illis deducat 41.81.
certa veritas, dicunt utilis quia in illis ut unus 42.83.
gradationis prima et forte radix ponit, ita 43.86
cum à priori auferat i. dum, qd abillo ut rac
ratiocinata definetur i. hac hypothesis est utilis 43.87.
ad sciendum an aliqd sit impossible.

56. 113 Distinctio rerum est 2plex: realis, et fortis.
Realis alia est strictè dalis, si dat inter 2 entitates
absolutas, quarum neutra ipsa efficit ab altera.
alia est modalis, si dat inter 2 entitates, quarum
56. 114 saltem una est ipsa informatiua. Distio fortis 7.
quoniam à geptu, ut sit utilis requirit fundm
aliqd reale, vocatur Distio rationis ratiocinantis
57. nata: qd si adsit sola diuersitas geptuum sine
fundto in re, dicit Distio rationis ratiocinantis
59. 118 tertia et media Distio inter fortem et realem non dat.

58. 116 Distinctio realis rerum colligitur ex earundem
separabilitate quo ad existentiam, et ex oppositione
63. 128 relatiua. Diuersitas agentium et effectuum, quos 8.
potest aliqua res producere, non sunt ipsa efficiant et fundm
64. 130. positionis ac distinctionis fortis, sed fundm eiusdem
distinctionis est similitudo et dissimilitudo.
68. 139. Gradus metaphysici inter se identificati
in rebus creatis non possunt perfectè
comprehendi obiectiuè.

Dah to ~~nr~~ grady Metaphysicos ꝓ ſuſio fortis, 71. Medius
qhſiens in obſcuritate cognitionis, qua Deus
ſe ~~ab~~ ab obſcure attingit, ut ui illig geplg non 70. à principio.
discernah à ſ dtis aliarum entitatum: ſeu ꝓ ido i:
9. ſuſio fortis qhſiti in diuerſo modo cipiendi idem
inuariabile ~~obtu~~. Quamq; claritate cognoſcit
animalitas homis ex parte obtii, unde attingit et 70. 144.
rationalitas; imqs hinc bene inferth rationalitatem
homis n ꝓſtituti fortis ab eigdem hois rationalitate.

Vniuerſale in cai bene definith i unum in multis 76. 2.
ita, qd i aptum ꝓdicari de pluribus. Implicant 77. 5.
Idea platonica. Nam uttis n i identificata 77. 7.
10. cum ſingularibus à parte rei: et ante ſtatum actualis 78. 9.
exiſtentiae nam n dum i Vna. Vnitas uttis i actu 78. 10.
84. 19.
ittlg abſtracting.

Aptitudo Vttis ꝓplex i ſc. proxima et remota 89. 20.
aptitudo proxima n dah independenth ab abſtractio, 90. 29.
one ittlg. aptitudo uero remota dah à parte 90 31
11. rei antecedenth ad id abſtractionem et agorum mentis.
Vtte n fit ꝓ actum ꝓpriatum, ſed ꝓ abſtractionem, 98. 48.
maxime in actuali ꝓdicatione. 94. 40.

Vitia in specie sit quinq; genq; species, differ-
101. 50. ent, prius, accidens. genq; definit, quod sit predicabile
de pluribus specie differentibus in quid. notabilis
differ. ita z ghstid in hoc, ut unus nimirum
habeat id, ut ita dicunt à predicij alterius, à quo
107. 59. differt, ensemb habere nomen et rationem aliquam
gliderationis, q; n sit in predicij alterius entis.
108. 61. illa q differunt notabiliter, differunt specie.
differ. definit: id quod est predicabile de pluribus
115. 5. in quale quid. seu numero seu specie differentibus
in quale quid. et si una saltem alterum
116. 8. notitiae assignari potest differ. simplex, sed in
hoc ordine verum n est, quod ab assignari differ.
7. simplex.

116. 9. Porphyrius quidem accipit solet, notionem specie simplex
117. definit: predicabile de pluribus in quale accidentale,
sed ex institutis principij generis nam et qua quantitas.
118. 12 accidens n hanc definit à Porphyrio dicendo quod sit,
quod potest adest et abesse sine subiecti corruptione, sed
13. id, quod est nam, in quem n exigit id, et à qua n exigit
120. 16. diuisio notis in 4 predicabilia quinque ex sine Porphyrii
122. 18. Individuum est quod species subiecit. definit à Porphyrio

Ens & proprietates sunt res, aliorum quaerere n. prot. 123. 20
rectigd diuisio, qd i indiuisum à se, et diuisum à . 21
quoniq alio. dah ratio cuiq individuis. 124. 23.

Praedicamentum i series gsthorum recta linea 125. 1.
descendentium à summo genere usq; ad individua corporde
dum numeranda. sc. substantia, qtas, qualitas, relatio actio, ibid.
passio ubi, quando, situs, habitus. relatio i respectus seu 127. 4.
vinculum, quo ac gtinentia unius rei ad aliud. pcipue
dividit in transcendentalem et gtalem. (reliq divisiones 128. 9.
ibidem videri prot. f. 127.) n differt relatio gtalis 130. 14.
à relatione transcendentali per hoc qd prior est separabilis
à subiecto primo, n ita posterior, neq; g dependentia 131. 15
ab entitate sui termini; neq; per purum respectum ad suum terminum
nihil ultra ipsum efficiendo, necessarium nullum aliud mutuum 131. 16.
respectum à relatione: neq; g hoc ad transcendentalem gtalem adaequata 132 17.
ipsius subiecto, n ita altera, neq; per hoc qd transcendentalis 132 18.
sit denuo cum aliqua gtiramento qualitatis, n illa
sed per hoc qd gtalis, habeat aliqd extraneum admixtum, 133. 19.
n ita transcendentalis. relatio gtiralis n i adaequate identificata 135. n23.
subiecto, nec i mutuo subiecto fundatur et est atta 139. 32.
cidentale dicitur, sed à parte rei nihil i aliud, quam subiectum, 145. 39.
terminus, ultimus, extrema et ratio fundandi.

14.

153. 1. Signum in genere est quod dicens ~~id~~ in recto ut id quod dicit
signum, in obliquo vero fiat sine potestate per quam in res
ib. 2. signi spiritus, et id quod tamquam medium forte et obiectum
154. 4 ducit in cognitionem alterius. signum forte est quod ipsum quod
non cognitum est res forte in ~~ordo~~ cognoscendi aliud, vale
ib. 5. nulla res potest esse signum forte sui ipsius instrumentaliter
ib. 6 signum est, quod ipsum cognitum est res cognoscendi aliud. vale 15.
158. 11. signum est quod independenter a natura horum ducit in cognitionem
ib. 12. alterius, ad placitum vel sine ex instituto, quod ex libero horum institutione
natura ducit in cognitionem alterius. dicitur illa natura insti
161. 14. tuentium non retractata, sed moraliter perseverans fit denuo
164. 23. expressa vel significativum. Voces utpote signa ad placitum
165. 25 et signa rerum et conceptuum sunt intentionis subinde vel
ib. 26. pario et principaliter subinde etiam geminis pariter significantia.

Oratio est vox significativa cuius partium aliqua se,
167. 1. parata significat ut dictio, sed non ut affirmatio et negatio.
Dividitur in enuntiativam et non enuntiativam. prior est,
ib. 2. in qua verum et falsum reperitur, posterior in qua neuterum
nec falsum est. Enuntiatio proprie dicta quod est pars a
168. 3 a 3. mentis operatione est iudicium intellectus de aliqua re, quo
affirmat et negat aliquid per copulam indicativam. 3um mentis
ib. operatione est iudicium intellectus. veritas fortitur et ipsum in rectitudine
169. 6 cognitionis, ut nimirum intellectus in re efficiatur sicut res
et prius ad enuntiationem spectat.

Propositio alia ĉ veria alia ꝓstingens, illa ĉ, q̃ de 170. 8.
actu aliqd esse ꝗ verio gremio affirmat, hæc ĉ, q̃
ista vera ĉ, ut mutato actu de quo aliqd enuntiat pater, ib. 9.
esset ĉ falsa, in hac sing. ab esse tria affirmat 171. 11.
subiectum de quo aliqd affirmat existat illo tempore, quo
exprimit per copulam, qd n̄ requirit ad propositiones verias ib. 10.
sed ut adeaqd affirmet existia ꝓdti. Sed ad inhærentiam ꝓdti
et subiecti det identitas, vnde in solo defectu verificationis ib. 12.
propositio ꝓstingens falsa ĉ. ad veritatem enuntiationis
affirmativæ ĉ requisitum ut ea, q̃ ex parte subiecti importantur in 172. 14
aliquo identificentur cum eis, q̃ in aliquo importantur ex
parte ꝓdicati; nec ĉ extra. sed ea, quæ importantur ex parte ib. 15.
subiecti debent identificari cum aliis, quæ importantur ex parte
ꝓdicati. ad propositiones ꝓstitutiones sed vera requirit ut res 174 17.
ꝓdicati et subiecti differant realiter, ad ut propositio ꝓstingens ib. 18.
detur, adiacente sed ~~falsa~~ vera sufficit defectus existentiæ
subiecti et ꝓdicati.

In propositione affirmativa ex parte actus semper 179. 25.
quæritur identitas inter ꝓdicatum et subiectum, q̃ exprimit per copulam
est. Veritas sortitur vniuersalem tantum ĉ adæquate intra 184. 36.
actum, sed actibus illius (id est ejus de actibus suis naturalibus 190. 47.
naturaliter esse exigentibus ꝓformis aliquid actus) 187. 43.
partim intra, partim extra propositionem sunt vera 196. 57.
ĉ ꝓstantiis reddi falsa sine enuntiatio de actu ꝗ determinato 198. 59.
tempore, sive ꝗ indeterminato.

17

18.

201. 63. Ex gratiosis gra dictorum de futuro contingente
una est veraz, et altera falsa.

219. 7. ad gratias consultas respondet ex mente cæsar.

Dicunt esse intellectualis quæstio mentis a cognitione
229. i. rei ad cognitionem alterius. Similiter simpliciter in
syllogismis, et enthimema syllogismus est ordo, in quo ponitur
241. ib. positis aliquibus aliquid apparentis necessario contingere, non tamen sunt
propria syllogismi sed 2 species. duo nonnulli propria logica, ig.
242. pri. et 2 metea, ab utrisque dirigunt ad syllogismi, sed dictum dari
246. ig. quidem in 1a. quod dari in 2da et 3tia figura. propria
ib. 120. loca sed dictum de omni, et dictum de nullo. Metha quinque
243. me. sed cadit omni ratio sed cadit in se, et quæ consequuntur in omni ratio
consequuntur in se.

232. ella. 2 Verum ex vero et falso, ex vero non est nisi verum deduci potest.
231. ella. 1.
234. ella 3. falsum non nisi ex falso. ex contingente contingens et necessarium
234. ell. 4. sequi potest, ex necessario non nisi necessarium sequitur. ex
234. ell.
236. ii. contingente non potest sequi impossibile. quia quod est ut antecedente
237. ii. aliud est consequente, non non è contra. ex quo concludit 20.
238. ib non ex eo et aliud sequitur contrarium. quia quod repugnat consequenti,
239. iq. et aliud repugnat antecedenti, non non è contra. Ex mere particulari,
254. m. et universaliter et puris negationis nihil sequitur ni fra. quia sequitur
255. 30.
256. ell. 3. et ubi et partes. medietatem et falsum in una simpliciter
258. 32. et ubi, in quibus nihil sibi et quod vigent simul
ib. ned. et ubi non in alterutra simpliciter.

In prima figura Maior est ex utrq, et ex premissa 259. m.
minore negativa nihil sequitur ni fiat. in 2da figura ib. 33.
maior premissa est ex utrq, et ex premissis affirmativis 260. 39.
nihil sequitur ni fiat. in 3tia figura quando est ex ib. 34.
particularis, et ex minore negativa nihil sequitur ni fiat 261 36.
syllog. ex positivis ostensus puris partialy et chiu in 2da 264. 41.
figura ostensus puris ~~negativis~~ affirmativis vere geluchd
si — syllogismo hypothetico h. i. geldionali, minor premissa sit
21. hypothetica et si illa quercbah in syllogismo ostensivo 268. prud
ad syllogismum adhegaveis. Ut ergo ad syllogismum disjunctivum
sequitur, ut, si maior premissa disjunctiva habeat 2 membra 269. 46.
affirmativa, in minore vero negat, et in geluficie alterum
affirmat, si vero habeat 2 membra negativa, vero in 270. 47.
minore premissa et affirmari et alterum in geluficie negari.
Porro si vero membra propositionis disjunctivae sint affirmativa,
dicunt, alterum vero membrum sit illi virtualiter contradictorium 270. 48.
et si vero ex illis ponatur in min. premissa alterum stetit pari
in geluficie.

Demonstratio i. syllogismi ostensivi ex premissis veris, primis 282. fin.
indubitis, privilegiatis et nationaliter geldenchy geluficiis. Maior
est subtilissima demonstrationis, q. de: gelat ab ipsis caeli 285. 63.
exinde et non solum ex remotis, et in actu indubitatis 286. pri.
premissa vero minor et in actu indubitatis ib.
22. quaelibet premissa secundum sumpta est in ordine 290. 66.
geluficie.

290. 67. Etiam utraq; similia simul sumpta è evidentior
291. 68. gelusiae, imo gelusio n' est è certior praemissis
eb. 69. simul sumptis, neq; separatim sumptis. Similiter
simul sumpta tria sit apprehensiones certiores. Cuia
demonstrationis eius effectus nerio est è gnexa, intra
plus requirit ad similitudinem, quam ut sint è gtineant
cum virtuale effectus.

Sciia certissime accepta è suis cognitio intellectualis,
30. 1. presertim si sit certa, et infallibilis. Ut rectius verio
sciia semper è cognitiae evidenti alicuius rei da nulla
quam intuta. Rectissime denique accipitur è cognitiae
evidenti de ducta è disunctus ex principiis evidentibus.
Et è cognitio certa et evidens rei è cum est quod
302. 2. res è, et quod illius cum sit, et n' aliter se habere.
Ulterius ad sciam requirit, quod è de actio in suis indivi- 23.
eb. 3. duis inferioribus multiplicabili, et è illa quoq; passio
de actio utili sumpta. Unitas et effectio sciarum
305. 6. n' bene desumit ab abstractiae mate. neq;
respiciendum verum è, quod habitus unigenus sciae habeant
ab ipsa mate ut se ordinet aliquid, et generiae, rae
307. 8. unius diversis illis constituere unam sciam totalem.
Sed desumenda è ex ipsa rae matinorum et mediorum,
311. pri. è sciia activae in principiis in ordine ad faciendum gelusiae.
Unde physica, metaphy. et Mathematica sunt sciae
314. 14. eo quod activae diversa media et matinata.

a clarissimo quoq; Dililis,

Sic abnegatione accepta fuerit, cognitiones
certa et evidentes, disjunctae tantum, opinio
et latitudinem admittit, fuerit vero et assensus, qui fit
cum aliqua formidine. Ad primum et aliquo assensu et
habitus cum admixta aliqua formidine. Ad secundum
fuerit et assensus ultimi rei cognitae in se, id est habi
assensus, qui nihilominus evidentiae ad formidine.
24. Cum itaque nulla prorsus repugnantia sit, quo minus una
alia una idem actum mentem clare et alia obscure,
et cognitio evidens et intuitiva simul stare cum
fide in eodem intellectu, neque placet illorum assertio, qui
dicunt, Deum ejusmodi cognitionem evidentem divinitus
impedire, quo in intellectu ita? aut quomodo ejusdem actus
cum plane gratis tale miraculum nudeatur adhibuerit.

APPENDIX.

De Usurpatione et abusu Vocum

Explicatio ejus Primum quid sit

fol. 326. Distinctio realis
327. Formalis ratiocinantis et ratiocinatae.
328. Reduplicative et specificative.
328. Denominative et effective.
329. Formalitas, causalitas.
329. Eminentia et Virtualitas.

330. { In actu signato et exercito.
In actu pro et in actu 2do

331. { Vt quo et vt quod.
Positiuè et negatiuè.

332. { Adæquatè, inadæquatè.
Sutta denominationi, et informationi,
Directè.

583. { Indirectè
Essentialis et integralis

334 { Exterginè, interginè.
Habitualis, actualis.

335 { Physice, moralis, Metaphys.
Partialis partialitate sua, et partis partis effectus

336. { Mediatè, immediatè.
Radicalis, formalis.

Naturalis, legalis, Naturalis violente.

FINIS.

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

355

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

356

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

357

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

358

3

BLB BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST

359

BADISCHE LANDESBIBLIOTHEK
gefördert durch
Baden-Württemberg
MINISTERIUM FÜR WISSENSCHAFT, FORSCHUNG UND KUNST